

Ένας τέτοιος μέσος αξιωματικός, ύφιστάμενος του στρατηγού Κρήτης, ήταν κι ο Νικήτας Γονυπάτης, του οποίου οί χίλιοι πεζοί μισθοφόροι αποτελούσαν, κατά τον 10 / 11ο αί., μέρος της φρουράς του νησιού. Ίσως είχε πιά γεράσει όταν γραφόταν τό σημείωμα και έτοιμαζόταν να αποσυρθεί σε κάποιο μοναστήρι (κάτι τέτοιο αφήνει να έννοηθεί ο στίχος 2 του κολοφώνα) χωρίς όμως να έχει ακόμη εγκαταλείψει τά έγκόσμια, έφόσον αναφέρει στην ύπογραφή του τούς πλήρεις τίτλους του.

Παρά την ταπεινή καταγωγή του, ο Νικήτας ήξερε να διαβάξει και ήταν διατεθειμένος να κάνει έξοδα προκειμένου να αποκτήσει διβλία που ανταποκρίνονταν στά προσωπικά του ένδιαφέροντα. Οί Βυζαντινοί στρατιωτικοί του 11ου αί., άριστοκράτες και μή, δέν περιφρονούσαν τά γράμματα. Ζούσαν σ' αυτή τή «νέα» κοινωνία, όπου χρειαζόταν όχι μόνο άνδρεία και ευσέβεια, αλλά και κάποια μόρφωση. Θυμάται κανείς τον Έρωτόκριτο:

*ένέθρεψέν το 'ς άρετές, 'ς άρματα κ' είσέ γράμμα*